

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

25. oktober 2013

Delegeret retsakt

Kommissionens delegerede forordning (EU) om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 347/2013 om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur, hvad angår EU-listen over projekter af fælles interesse.

C(2013) 6766 final

1. Resumé

Kommissionen har udstedt forordningen om EU-listen over projekter af fælles interesse (delegeret retsakt) vedrørende forordningen om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur (infrastrukturforordningen). Det er den første EU-liste over projekter af fælles interesse, der er nødvendige for at fuldføre de transeuropæiske net og leve op til udfordringerne ved at gøre energisystemet konkurrencedygtigt, bæredygtigt og sikkert. Den vil blive indføjet som et bilag til infrastrukturforordningen, der indeholder en beføjelse til, at Kommissionen hvert andet år kan vedtage en delegeret retsakt, som fastsætter EU-listen over projekter af fælles interesse. EU-listen bygger på regionale lister over projekter af fælles interesse, som fastlagt i infrastrukturforordningen. Alle foreslåede danske el- og gasprojekter er med på listen.

Den delegerede retsakt træder i kraft den 3. januar 2014, med mindre Rådet eller Europa-Parlamentet forinden gør indsigelse i den mellemliggende 2-måneders periode. Den delegerede retsakt vurderes generelt ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. Regeringen kan støtte forslaget og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund. Fristen for indsigelse er den 11. november 2013.

2. Baggrund

Kommissionens forordning C(2013) 6766 final af 14. oktober 2013 indeholder en liste over de første projekter af transeuropæisk energiinfrastruktur af fælles interesse. Listen vil blive indføjet som et bilag til Infrastrukturforordningen af 17. april 2013 som følge af beføjelser til Kommissionen om hvert andet år at kunne vedtage en delegeret retsakt, der fastsætter en samlet liste over projekter af fælles europæisk interesse (EU-liste). EU-listen er sat sammen af regionale lister over projekter af fælles interesse. Disse lister har været behandlet i regionale grupper parallelt med forhandlingerne om infrastrukturforordningen.

Hjemmelsgrundlag

Forordningen har hjemmel i Europaparlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 347/2013 af 17. april 2013 om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur, i overensstemmelse med artikel 3, stk. 4, i forordning (EU) nr. 347/2013, der giver Kommissionen beføjelse til hvert andet år at vedtage en delegeret retsakt, som fastsætter EU-listen over projekter af fælles interesse. EU-listen skal bygge på de regionale lister over projekter af fælles interesse, som de beslutningstagende instanser vedtager på vegne af de regionale grupper, der er nedsat i forbindelse med forordningen.

Forordningen forelægges for Rådet og Europa-Parlamentet, som inden for 2 måneder enten kan tiltræde eller gøre indsigelse mod forslaget.

3. Formål og indhold

Forordningen indeholder den første liste af projekter vedrørende transeuropæiske infrastrukturkorridorer inden for el, gas, olie og CO₂ (lagring) af fælles europæisk interesse. Kommissionens delegerede forordning beskriver udvælgelsesprocessen baseret på regionale ekspertgrupper og høring af interessenter. Listen over projekter af fælles interesse opdateres hvert andet år. Den endelige beslutning om økonomisk og finansiel støtte til projekterne træffes af Kommissionen.

Infrastrukturforordningen fastlægger ni strategiske geografiske prioriterede infrastrukturkorridorer inden for el, gas og olie og tre prioriterede infrastrukturområder for hele EU for elmotorveje, intelligente net og CO₂-transportnet samt en proces for udvælgelse af projekter, der er nødvendige for at udvikle disse korridorer. Processen bygger på regionalt samarbejde, der inddrager relevante parter på energiområdet. Der er ikke udpeget projekter inden for elmotorveje og CO₂-net, fordi der ikke foreligger projekter, som er tilstrækkeligt modne.

De projekter, der er med på den første EU-liste over projekter af fælles interesse, blev vurderet af regionale grupper, som er nedsat i henhold til infrastrukturforordningen, og som er sammensat af repræsentanter for medlemsstaterne, de nationale regulerende myndigheder, transmissionssystemoperatørerne (TSO'erne) samt Kommissionen, agenturet for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder (ACER) og sammenslutningen af de europæiske transmissionssystemoperatører for elektricitet og gas (ENTSO-E og ENTSO-G). Alle foreslåede danske el- og gasprojekter er med på listen.

Der er seks infrastrukturprojekter med på listen, der direkte berører Danmark. Det drejer sig om følgende el-projekter: En ny forbindelse mellem Danmark og Tyskland i forbindelse med den kommende havmøllepark Kriegers Flak i Østersøen, et kabel mellem Danmark og Holland, en ny forbindelse mellem Danmark og Tyskland ved vestkysten og en udbygning af den eksisterende jyske forbindelse mellem Danmark og Tyskland fra Kassø. Der er to gasprojekter med på listen, der berører Danmark: En udvidelse af transportkapaciteten i Nordslesvig for at øge importkapaciteten til Danmark og Baltic Pipe mellem Polen og Danmark.

De udpegede projekter vil i deres gennemførelse blandt andet være omfattet af infrastrukturforordningens forenkede tilladelsesprocedurer og bedre regulering af omkostningsfordeling. For visse projekter vil der være mulighed for tilskud til undersøgelser og adgang til finansielle instrumenter samt tilskud til anlægsarbejder. En separat forordning, Connecting Europe Faciliteten, indeholder tilskuds-, låne- og finansieringsordninger for sådanne projekter af fælles europæisk interesse.

Processen med at opstille den første EU-liste blev indledt i marts 2012 parallelt med forhandlingerne om infrastrukturforordningen af hensyn til fristen for EU's næste flerårige finansielle ramme.

4. Europa-Parlamentets udtalelse

Parlamentet vil i overensstemmelse med de gældende regler for delegerede retsakter have mulighed for at tiltræde eller gøre indsigelse mod forslaget inden for en frist af 2 måneder regnet fra den dato, hvor Kommissionen forelægger forslaget for Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Forslaget til forordning er led i udfyldelsen af infrastrukturforordningens bilag VII.

Nærhedsprincippet blev vurderet i forbindelse med infrastrukturforordningen, hvor Kommissionen argumenterede for, at energiinfrastruktur har transeuropæisk eller i alle tilfælde grænseoverskridende natur eller konsekvenser. Medlemslandenes reguleringer er ikke indrettet på grænseoverskridende projekter, og individuelle nationale administrationer har ikke kompetence til at beskæftige sig med sådanne projekter i deres helhed. Ud fra et økonomisk perspektiv kan udvikling af energinetværk bedst opnås, når det planlægges ud fra et europæisk perspektiv, som omfatter såvel EU som medlemslandenes aktiviteter med respekt for begge respektive kompetencer. Således mener Kommissionen, at nærhedsprincippet er respekteret.

Regeringen er enig i, at nærhedsprincippet er overholdt, idet den nødvendige og væsentlige udbygning af grænseoverskridende energiinfrastruktur ikke kan gennemføres alene ved initiativer på medlemsstatsniveau men kræver samordning på fællesskabsniveau.

6. Gældende dansk ret

Forslaget til forordning vil, hvis den vedtages af Kommissionen og tiltrædes af Rådet samt Europaparlamentet, være direkte gældende i Danmark. Det skal derfor ikke implementeres i dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Forordningen har ingen statsfinansielle konsekvenser eller administrative konsekvenser. Et separat instrument i Connecting Europe Facility-pakken til finansiering af visse projekter har konsekvenser for EU's budget.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget skønnes ikke at medføre nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forordningen skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Det fremgår af den delegerede retsakt, at der i forbindelse med de regionale grupper arbejde blev foretaget en høring af organisationer, der repræsenterer de relevante interesseparter og herunder producenter, distributionssystemoperatører, forsyningsvirksomheder, forbrugere og miljøbeskyttelsesorganisationer. Sagen er sendt i høring i klima-, energi- og byggepolitisk specialudvalg den 25. oktober.

Der er modtaget hørings svar fra tre eksterne høringsparter: 3F, Dansk Energi, Vedvarende Energi og Forbrugerrådet (ingen bemærkninger).

Hørings svarene er gengivet nedenfor.

3F finder, at forslaget vil medvirke til at skabe vækst og beskæftigelse i EU, og 3F støtter derfor forslaget.

Dansk Energi støtter udstedelsen af den delegerede retsakt, og har følgende kommentarer til de danske bidrag til El-infrastrukturen i PCI-listen. Dansk Energi mener, at Danmark har været for afventende i udbygningen af el-infrastruktur mod det kontinentale Europa samt England.

Dansk Energi mener, at Danmark ligesom Norge bør være mere proaktiv i at analysere og udvikle nye mulige udlandsforbindelser med positiv samfundsøkonomi.

Dansk Energi mener, at Danmark bør arbejde meget mere fokuseret på også at sikre, at både nye og eksisterende forbindelser bruges rigtig – dvs. er til rådighed for markedet.

En forstærkning af Jylland-Tyskland forbindelsen er på PCI-listen, og det hilser Dansk Energi meget velkomment. Men den seneste forstærkning af samme forbindelsessnit i oktober 2012 har vist sig ikke at have nævneværdig virkning i praksis, da den tyske TSO begrænser forbindelsen til gene for markedets funktionalitet og muligheden for at realisere visionen om 50 % vind i 2020.

Vedvarende Energi (VE) opfordrer regeringen til at gøre indsigelse mod forslaget, som de ikke mener gavner Danmarks omstilling til vedvarende energi. Generelt mener VE, at EU ikke skal støtte udbygning af infrastruktur til fossil energi, og at alle forslag til gas, olie og CO₂-ledninger derfor bør fjernes fra listen, inkl. forslagene om en dansk-polsk gasledning og en udbygning af transmissionskapaciteten mellem Tyskland og Danmark for at muliggøre øget dansk afhængighed af gasimport.

VE mener at have belæg for at mene, at der vil være markante samfundsøkonomiske konsekvenser ved udbygning med kabler overfor indenlandsk udvikling af fleksibilitet (SmartGrid vs. SuperGrid). VE mener, at det vil være samfundsmæssigt og samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt at sætte alle planer for udbygning med transnationale elforbindelser på standby, mens dette bliver gjort til genstand for grundige undersøgelser og overvejelser. VE mener således ikke, at Danmark kan støtte en dansk-hollandsk elforbindelse, en udvidet elforbindelse mellem Danmark og Tyskland, endsize en ny dansk-tysk forbindelse gennem det vestlige Sønderjylland. VE mener, at Danmarks omstilling til 100 % vedvarende energi med større fordele kan gennemføres uden disse ekstra elforbindelser. I stedet ønsker vi en kombination af brug af eksisterende elforbindelser med udbygning af lokal fleksibilitet.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet forslag til listen er udarbejdet i regionale grupper, hvor alle medlemslande har medvirket til udvælgelsen af projekterne, ventes der ingen indsigelser mod udstedelse af den delegerede retsakt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen kan støtte forslaget og agter dermed at støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af denne delegerede retsakt, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Den delegerede forordning har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Energiinfrastrukturforordningen, som EU-listen relaterer sig til, har været forelagt udvalget den 18. november 2011 (orientering), den 10. februar 2012 (orientering) og den 8. juni 2012 (forhandlingsoplæg).